

Referat fra «1814 –Undrenes år» i Kihlegalleriet.

Torsdag 8. mai arrangerte Borre Historielag i samarbeid med Kunstforeningen en spennende kveld i Kihlegalleriet. Møtet var en del av arrangementene i Grunnlovsjubileet i kommunen, og nærmere 100 personer kom for å høre sekretær i Borre Historielag, Audun Karlsen, holde foredrag om «1814 – Undrenes år». Ingen gikk skuffet hjem!

Karlsen fortalte på en levende måte om bakgrunnen for Grunnloven, og tok oss med bakover i historien til danskekongens enevoldsmakt, som i Danmark ble først avskaffet i 1849.

Vi fikk blant annet høre om «Det norske Selskab» som ble stiftet i København i 1772, og om den patriotiske klubben av norske studenter. Foredragsholderen resiterte på eminent vis flere dikt og verselinjer som skrev seg fra også denne tiden, blant annet «For Norge, Kjæmpers Fødeland » av Johan Nordahl Brun.

Karlsen fortalte om hvordan Danmarks utenrikspolitikk rammet Norge hardt og resulterte i nød og sult da eksport av trelast og fisk og import av kornforsyningenes stoppet opp. For Norge ble dette en katastrofe, og for å underbygge skildringene av menneskelige lidelser i kjølvannet av korn-blokaden, deklamerte han fra Henrik Ibsens «Terje Vigen». Vi fikk på meget forståelig vis vite hvordan og hvorfor Norge ble gitt som motytelse som det svenske bidraget i sluttkampen mot Napoleon i 1812, og bakgrunnen for Kieltraktaten 14. januar 1814 når Frederik VI avsto Norge til Sverige.

Av stor betydning de nærmeste årene før 1814, var den misnøyen som ble uttrykt av «handelspatrisiatet» på grunn av krig og blokade. Denne eliten ønsket slutt på krigen og en tilnærming til Sverige. Herman Wedel Jarlsberg tok personlig kontakt med ledende svensker om saken alt i 1809. Dette fikk han unngjelde for på Eidsvoll, der hans motstandere søkte å klistre merkelappen «fedrelandsforræder» på ham. Jonas Rein sa blant annet i en tale 13.mai 1814 : «Der gives Mænd blant os, der true med at forlade Fædrelandet, saafræmt det bliver frit. Bort med dem! Lad dem længe nok fly det land, hvis uægte Sønner de ere, kun at de gjør os den Tjeneste at fortie, fra hvilket Land de uddroge...!

Forsamlingen var imponert over hvordan Karlsen maktet å binde sammen faktakunnskap og poesi og prosa gjennom sin formidling, og han skildret både personene og begivenhetene bak året 1814 på en levende måte.

Han ble takket for sin innsats av historielagets leder Eli Kari Høihilder.

Møtet ble avsluttet med loddsalg og bevertning av kaffe og vafler i Apenesgården.

Neste arrangement i foreningens regi, som er bunadsparaden 17.mai.

Da står Borre Historielag bak en bunadsparade i borgertoget i Horten, der forhåpentligvis alle fylker blir representert. Styret i historielaget ønsker alle barn og voksne i bunader og bunadsdrakter velkommen til å delta i paraden. I anledning Grunnlovsjubileet, er Borre Historielag for første gang med i borgertoget, for anledningen med egen fane.

Horten, 11.05. 14

Ref.

Styremedlemmer i Borre Historielag